

Prusaczyk, Stefania

Z doświadczeń w klasie autorskiej w Myszyńcu

Zeszyty Naukowe Ostrołęckiego Towarzystwa Naukowego 8, 362-365

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z DOŚWIADCZEŃ W KLASIE AUTORSKIEJ W MYSZYŃCU

Na przestrzeni wieków Kurpie wykształcili własną wspaniałą kulturę. Sięgnięcie do miejscowego folkloru jest nawiązaniem do tradycji kulturalnych regionu, a wykorzystanie tych elementów w pracy wychowawczej jest potrzebą społeczną. Nie sposób mówić o folklorze pomijając ekologię, bo są to tematy nierozzerwalnie ze sobą związane.

Te przemyślenia pozwalały mi od wielu lat prowadzić prace w tym kierunku. Od 1987 r. kiedy w Szkole Podstawowej w Myszyncu przydzielono mi kolejną IV klasę, w której miałam być wychowawcą, zaczęłam tematykę tę powoli realizować. Uczniowie tej klasy to nie wybrani i wyselekcjonowani, lecz dzieci spisane zgodnie z rocznikiem. Rozpoczęłam w niej żmudną, ale systematyczną pracę, w której sporo miejsca poświęcałam przygotowaniu klasy do uczestnictwa w kulturze regionalnej. W tym czasie w pracy pedagogicznej zetknęłam się z ruchem dotyczącym klas autorskich, ale to nie był jeszcze ten właściwy moment.

Przygotowanie materiału i programu

Powoli wraz z dziećmi gromadziłam materiał i w roku szkolnym 90/91 salę lekcyjną zamieniliśmy w Izbę Regionalną, z pięknym wystrojem tradycyjnym dla Puszczy Zielonej. Potrzebne pieniądze na zakup materiałów otrzymaliśmy od rodziców. Ręczna praca należała do nas samych. Rodzice pomogli również w pracach wymagających fachowej znajomości rzemiosła, a więc ręcznie ozdabiali firanki, tkali na krosnach szmaciane chodniczki, dzieci przygotowywały wycinanki, robiły bibułkowe kwiaty, malowały doniczki, wieszały kierce i pająki, wszystko na miarę naszych skromnych możliwości. Ojcowie też nie chcieli być gorsi, poreperowali okna, ławki, zrobili piękny drewniany płotek i nawet zwykły zlew zamienił się w drewnianą studnię.

Oficjalnie swoją działalność autorska klasa folklorystyczno-ekologiczna rozpoczęła 21 marca 1991.

Założenia programowe

Obejmowały one rozbudowanie części zajęć pozalekcyjnych w postaci kółek zainteresowań z folkloru, ekologii, sportu.

Podział klasy na sekcje pozwalał na odkrywanie tego, co w każdym uczniu najwartościowsze, tak by każdy mógł zaspokajać swoje potrzeby poznawcze i emocjonalne. Praca w sekcjach pozwalała na samodzielność wychowanka i zmuszała do korzystania z dodatkowych źródeł informacji. Pozwalała również włączyć do pracy osoby spoza grona nauczycielskiego, ludzi określonych specjalności, wybitnych fachowców, ludzi nauki i kultury.

Treść zajęć poszczególnych sekcji przedstawia się następująco:

I. Sekcja folklorystyczna – przewodnicząca uczennica Karolina Słazak

- prowadzenie przez klasę prac badawczych związanych z Puszcza Zieloną,
- redagowanie gazetki „Jedzionki”,
- dalsze prace nad słownikiem gwary kurpiowskiej,
- gromadzenie wywiadów z ludźmi trudniącymi się sztuką ludową,
- opanowanie elementów sztuki ludowej (haft, wycinanka, taniec, śpiew, bibułkarstwo),
- eksponowanie wartości ludowych w różnych dziedzinach życia.

II. Sekcja ekologiczna – przewodnicząca uczennica Magda Pawłowska

- zapoznanie z przyrodą najbliższej okolicy,
- zapoznanie się z tematyką ochrony środowiska w naszej okolicy,
- zapoznanie się z urządzeniami oczyszczającymi ścieki w Myszyńcu (ekoblok i bioblok),
- spotkanie z konstruktorem w/w urządzeń,
- sesja związana z tym tematem,
- przygotowanie żywności ekologicznej,
- przygotowanie wystawy roślinności śródleśnej,
- zabezpieczenie odpadów użytecznych.

III. Sekcja kulturalna – przewodnicząca uczennica Monika Pławska

- przygotowywanie spotkań klasowych,
- prowadzenie kroniki klasowej,
- przygotowanie wystaw klasowych i konkursów,

- opracowanie rad dla uczniów i nauczycieli,
- opracowanie Honorowego Kodeksu Klasy,

IV. Sekcja sportowa – przewodniczący uczeń Piotr Gruszewski

- prowadzenie nauki gry w szachy,
- prowadzenie szkoleń z tenisa stołowego,
- prowadzenie Klubu Piechurów, zgodnie z opracowanym regulaminem,
- prowadzenie Kapituły Klubu na odznakę brązową, srebrną i złotą.

INNOWACJE PRACY WYCHOWAWCZEJ TO:

- przygotowanie stałego miejsca do nauki i wypoczynku dla uczniów tej klasy,
- podział klasy na grupy koleżeńskie zgodnie z zainteresowaniem i umiejętnościami uczniów,
- przygotowanie do samodzielnej dbałości o zdrowie, rozwój fizyczny,
- prowadzenie wymiany doświadczeń z uczniami z innych szkół,
- przygotowanie uczniów do pracy twórczej.

INNOWACJE DYDAKTYCZNE

- wyeksponowanie pracy asystentów przedmiotowych,
- wprowadzenie zmian programowych z biologii, zajęć praktyczno-technicznych, wychowania muzycznego, wychowania fizycznego, plastyki poszerzonych o tematykę folkloru, ekologii, wychowania zdrowotnego i turystyki.

OSIĄGNIĘCIA:

- z założeń programowych takiej klasy wynika, że uczniowie pracują w różnych dziedzinach folkloru i ekologii, ale sukcesy osiągają najbardziej uzdolnieni. Możliwość jednak jest tak wiele, że tylko nieliczni kończą klasę bez indywidualnych dyplomów.

Z odnotowanych osiągnięć tej klasy na przestrzeni kilku lat należy wymienić:

- coroczny udział w Wojewódzkim Przeglądzie Folklorystycznym i spore w tym konkursie sukcesy z lokatą na I lub II miejscu w zależności od konkurencji,
- udział w Wojewódzkim Konkursie Plastycznym i również czołowe lokaty na I lub II miejscu,
- prezentacja prac na XVI Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym – Szczecin '92,
- udział w konkursach Artystyczne Rękodzieło Wsi Kurpiowskiej i otrzymanie nagrody w dziedzinie prac z wycinanki, bukietarstwa,

- udział w VI i VII Ogólnopolskim Konkursie Twórczości Dziecięcej Koroneczka '92 i Koroneczka '94 gdzie nagrodę i wyróżnienia otrzymały dzieci w dziedzinie wycinanki, certyfowały przy różnych okazjach w miejscu zamieszkania, w kraju i za granicą, uświetniając różne uroczystości i święta.

ZAMIERZENIA:

Końcowym efektem takiej pracy, to osiągnięcie u wychowanków zmian osobowych w poglądach, zainteresowaniach, postawach, wartościach, sposobie myślenia oraz stylu życia.

Wykorzystanie w pracy spraw ogólnodostępnych, zachęcania do turystyki, pieszych wędrówek, śpiewu, tańca daje możliwość zainteresowania się kurpiowskimi obyczajami, kulturą materialną i duchową, by i oni, uczniowie, poczuli się synami tej ziemi – Kurpiami, by poczuli się związani z tą ziemią, by stała się ona im droższa, a tym samym warta tego, by w nią wrosnąć i zrozumieć, co to słowo „pniok”, a co tylko „ptok”.

Wychowanie grupy w poszanowaniu kultury narodowej i własnego regionu pozwala na wprowadzenie uczniów w uczestnictwo w tej kulturze. Ma to być grupa ludzi, która oprócz konsumowania potrafi podtrzymywać i rozwijać wspaniałą sztukę ludową, a przez działania i wiedzę ekologiczną zachować środowisko naturalne w możliwie najlepszym, nieskażonym stanie.

* * *

Dobre wykształcenie ma nadal swoją wartość, bo większość rodziców pragnie zapewnić swoim dzieciom pomyślną przyszłość. Kształcenie integracyjne ma niewątpliwie zalety, przygotowując kulturowo i ideologicznie przyszłe społeczeństwo. Ma to jednak i skutki ujemne, w postaci zacierania w pewnym stopniu, spychania na dalszy plan kultury regionalne, lokalne. Taki stan rodzi z czasem przekonanie o drugorzędności i małej wartości lokalnej kultury, która jest niedocenianym elementem w pracy wychowawczej.

Do podejmowania działań w tym kierunku każdy z nas jest zobligowany, bo każdego z nas wspiera psychicznie dotyk rodzinnej ziemi. Nie ma w tym nic nadzwyczajnego, że każdy z nas posiada dwie ojczyzny. Jedna – to duża ponadlokalna, jako nasz wspólny dom, a druga – to miejsce w którym człowiek się urodził, wychował i do którego wraca myślą i sercem i jest to m a ł a l o k a l n a o j c z y z n a . Dlatego, uważam, że kultura na Kurpiach i uczestnictwo w niej jest wartością samą w sobie.